

MAGYAR ÉLETÜNK KÉRDÉSEI

Gazdasági honvédelem

„A trianoni csonka ország természeti adottságai mellett természetünk oly egyoldalú volt, amely a komoly tervszerű gazdálkodást tulajdonképpen lehetetlenné tette. Ez ország megnagyobobodásával ez a helyzet lényegesen megváltozott, mert gazdasági lehetőségeink kibővültek, tehát adva van az alap, amelyre építeni lehet”. Ezeket mondotta Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter ez év február 6-án mondott eszéminiszteri exozpejia keretében. A pénzügyminiszter ezekkel a szavakkal az új nemzeti építómunkát hirdette meg.

A benyújtott költségvetés már ennek az építómunkának az első esztendőre szóló részét foglalja magában — az első hatalmas lépést a megberendezett cél felé. Az új költségvetés oly hatalmas összeget irányzott elő az egyes gazdasági táraknak, aminőkre a magyar államháztartás történetében még nem volt példa. Kiténik ez az 1941. évi költségvetés tételeivel való összehasonlítás után.

Igy például:

	1941 évi költségvetés milió pengőben	1942	Többet
Földművelésügyi min. — — —	53,7	156,7	103
Iparügyi min. — — — — —	15,1	52,1	37
Keresk. és közl. min. — — —	52,6	108,9	56,3
Pénzügymin. — — — — —	157,7	239,5	81,8
Közellátási min. — — — — —	7,6	18,4	10,8
Államvasutak — — — — —	343,5	554,8	211,3
Posta — — — — —	113,1	161,1	48
Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak	76,9	114,6	37,7
Állami közénbányászati — —	4	6,4	2,4
Állami erdőbirtokok — — —	28,9	49,1	20,2
Állami mezőgazdasági birtokok	6,2	8,6	2,4

A két költségvetés összehasonlításánál természetesen figyelemmel kell lennünk arra, hogy az 1941. évi költségvetés 117.000 négyzetkilométernyi területű Magyarországra vonatkozott, az 1942. évi pedig 161.000 négyzetkilométernyi területre vonatkozik. Az 1941. évi költségvetés 10,8 millió hkos szükségletiről volt hivatva gondoskodni, az 1942-es költségvetés pedig 13,5 millió lakosról gondoskodik. Ezek szerint az új költségvetés már magában foglalja a visszatért keleti és erdélyi országrészek szükségletét is — a délvideki részek, mint a pénzügyminiszter mondotta, esupán technikai okokból hiányoznak — az emelkedés azonban még így is oly nagyarányú, hogy az kétségtelenül igazolja: pénzügyminiszterünk hozzálátott a tervszerű gazdálkodás kiépítésével gazdasági honvédelmünk megalapozásához.

A gazdasági honvédelem valójában ugyanazt a célt szolgálja, mint a katonai: a nemzet fennmaradását, fejlődését, függetlenségét és az egymást felváltó eszemzedékek boldogulását. Állandó harc folyik a

gazdasági élet terén, mégpedig nemcsak egyé- hanem államok között is. Ez a harc barátok kö- áldásos versengéssé nemesülhet, ellenségek kö- viszont ádáz háborúvá fajulhat, — de állandóan- lyik és ezért erre a harcra is éppen úgy fel kell- relnünk magunkat, mint a katonai értelemben a háborúra. Egyes eszközei is azonosak a két hon- lennek, mert népünk fizikai és értelmi erejének lése nemcsak a hadseregnek ad edzettebb és önt- tosbab katonákat, hanem a munkának most kié- új gazdasági rendjé is megerősíti — kitartóbb- szakképzettebb munkaerőkkel. Azok a százmillió- hát, amelyeket a közoktatásügyi tárcaiban a s- néprétegek iskolázására és sportjára irányoztak avagy a belügyi tárca, a népegészségügyi, szoc- gondozási, családvédelem céljaira kívánunk ford- a jövő esztendőben, ezek is mind közvetlenül szo- ják mindkét honvédelmünk.

A gazdasági honvédelem külön eszközei munka és ennek felhalmozott értéke, a szilárdan- tositott pénz, a kezdeményezési és vállalkozási a föld, amely évenként megújuló termést hoz, te- szeti kincsünk — és ezek fölött az összefoglala- lami tervszerűség, amely a gazdasági erőket é- őgy megszervezi a gazdasági honvédelem célj- mint ahogy a hadsereget a katonai honvédelem- ért: a gazdasági honvédelem költségvetése has- beruházásokkal emeli földünk hozamát, fejleszté- runkat, tervszerűen rendezi a munka és árú pi- — hisz mindkettő érték és az ésszerű gazdálko- nemcsak termel értékeket, hanem meg is védi a- lévőket. Az ésszerű gazdálkodásnak ki kell épít- az úthálózatot, hogy a javak gyorsabban és olcsó- kerüljenek rendelkezési helyükre. Oly irányba- terelnie a tőkét, ahol azok leginkább szolgálha- a közérdekét.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Ma- mas gazdasági programjának elvégzésére a hál- kells közepén vállalkozik Reményi-Schneller L- gazdasági eszéminiszterünk. A háború követke- ben rengeteg elkerülhetetlen nehézséget kellett- mításba vennie, — de még így is megtalálta az é- munkájának megalapozásához szükséges fedez-

Ezt a pénzügyminiszter fentidézett beszédje- gén a következő szavakkal fejezte ki: „Úgy lá- mind több és több azoknak a száma, akik belül- hogy az egyéni érdek hajhászása és az erők szö- gúcsolása helyett a közérdek érvényesítése és az- összefogása az egyén érdekeit is tartósan bizto- Az ebben a gondolatvilágban felénített terv vé- hajtásában mindenkinek részt kell vennie, mi- erejének teljes lefolytatásával, tehetségének teljes- fejtésével, úgy, mintha minden ember magától- zettől kapott volna erre megbízatást.”

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap pilótanövendékei a Kormányzó Ur jelenlétében ünnepélyes keretek között vizsgáztak a budapesti repülőtéren. Képünkön: a Kormányzó Ur és kísérete egy rajrepülőest nézet. A Főmeltóságú Ur mellett balra vitéz Bartha Károly honv. miniszter, jobbra vitéz Horthy István, a Magyar Aero Szövetség elnöke.

A magyar munkás főiskolája

A nemzetnevelésnek egyik legfontosabb feladata, hogy a nép minden rétegével megismertesse hazánk földrajzát, nemzetünk történelmét. Lapunkban többször rámutattunk arra a szükségességre, hogy különösen Erdélyben van rendkívüli fontossága annak, hogy városi munkásságot és a falvak népét, ifjúságát megismertessük a magyar nemzeti tantárgyakkal, a megszállás alatt ugyanis ifjúságunk kizárólag magánzorgalomból tanult magyar történelmet, földrajzot, helyesírást.

Ezeknek a tantárgyaknak és tudományoknak ismerete nélkül magyar ifjú nem indulhat az életbe. Ezek az fog hinni a magyar jövő jobbrafordulásában, aki ismeri a multat és lelki szemei előtt lebegnek a hűségesegek mult követni való példái. Jól tudták az elhunyt 22 esztendő úrai, mit nem kell, nem szabad tanítani a magyar ifjúságnak.

Ha néhányan magánzorgalomból tanultak is egyen, sajnálatos kell megállapítanunk, hogy a megszállás alatt feladott ifjúság hiányosan ismeri nemzetünk történelmét.

Ennek a hiánynak a pótlására széleskörű társadalmi mozgalom indult, hogy a népfőiskolák mintáira, munkásfőiskolai előadások rendezésének. A népfőiskolák sikere és látogatottsága felhívta az illetékesek figyelmét arra, milyen nagy horderejű kérdéssel állunk szemben.

Az első magyarországi munkásfőiskola Kolozsváron nyílt meg. „Itt a kolozsvári munkásfőiskola” tennet a napokban fatragasok jelentek meg Kolozsváron.

vá- utadín. Nyolc egyetemi tanár és ötven jövevény előadó vállalta a két félév óráinak előadásait, melyekben a művészettörténetről a munkajogon át a helyesírásiig hatalmas tudásterület anyagát kapják a munkások.

A tervet Kovrig Béla egyetemi tanár tette magáévá, az ő vezetésével alakult meg a bizottság, mely a szervezési munkákat irányította. A bizottság tagjai a legkiválóbb tanárok, lelkészek, munkásvezetők.

A mozgalomhoz Kolozsvár városa is csatlakozott. Teljes erejével segítségére volt a szervezőbizottságnak. Ennek köszönhető, hogy a szervezési munkálatok most már befejezés előtt állanak.

Egyelőre 80 órára terjedő előadássorozatot irányoztak elő. Előadások hetenként kétszer lennének, minden alkalommal 2-3 órával. Az előadásokat a külvárosokban akarják megtartani, mégpedig két helyen is. Egy-egy csoport tagjai legfeljebb 50 hallgatóból állhatnak. A hallgatók lecke könyvet kapnak.

A megszállás esztendőiben sokan kinyújtották kezüket az erdélyi magyar munkásság felé. Szándékuk az volt, hogy a munkásság nemzeti ellenálláserejét, magyar hitét és meggyőződését megtörjék és nemzetközi célok szolgálatába állítsák azt a magyar munkást, aki sokszor éveket a munkanélküliség átvészeltében őrlődött, tandórtalanul és segítség nélkül.

A tudás fegyverével felvértezett, nemzeti szellemű állítattott új magyar munkás hagyja el majd az erdélyi munkásfőiskolát!

A „Magyar Nép“ külpolitikai szemléje

Az a híres térkép. Roosevelt amerikai elnök azt állította egyik multheti beszédében, hogy két hiteles okmány van a kezében a német kormány jövőendő terveiről. Az egyik egy térkép, melyen Dél- és Középamerikát öt körzetre osztották és a jelenleg független délamerikai államokat a jövőben német fennhatóság alá vonják, mint hűbérállamokat. Hát ez az a híres térkép. Ez a térkép Buenos Airesben jelent meg egy ottani lapban, most érkezett Európába. A „felosztás“ szerint az első körzet öt államból állana (Guatemala, Honduras, San Salvador, Nicaragua, Costa Rica, Venezuela és Columbia) a második körzet magába foglalná Ekvadort és Perút, a harmadik Bolívia egységét és Chilet, a negyedik Argentínát, Uruguayt és Paraguyt, az ötödik Braziliát és a három Guyanát. A német kormány nyomban megállapította, hogy a térkép durva hamisítvány és közönséges propagandának van szánva. A dolog további érdekessége, ami egyébként jellemző az amerikai háborús uszításokra, hogy egy buenos airesi lap máris leleplezte a hamisítás előzményeit és megállapította, hogy a térképet közlő lap tulajdonosa „kerülő úton“ igen nagy összeget tett zsebre a térkép leközléséért. Ime, felelősen és lelkiismeretelen kormányférfiak, zsidóbankárok tanácsára ilyen eszközökkel akarják Amerikát a háborúba bevonatni.

Tisztító forradalom Franciaországban. Franciaország minél jobban közeledik a németekkel való egyegyzés és ezzel a békes európai rend megteremtése felé, annál nagyobb tisztító viharok enged teret a maga belső életében. Egy egészséges forradalom lebellette csapott át a francia nemzetben, mely első sorban a belső életet akarja megújítani. Az új Franciaország mindene előtt új hivatalnoki osztályt

akar teremteni, új szellemről áthatott új közigazgatást, mert a háború előtti francia bürokrácia egyik volt az ország sirásainak. A francia tisztviselő közönség, a közönség, az állam, a nemzet iránti kötelességért teljesen elhomályosult, s ennek helyébe a munkaadó és alkalmazott rideg, lélektelen viszonya lépett. A tisztviselői osztályöntudat, aztán a szakszervezeti tömörülés leurrá és sodródott feltartózatlanul a baloldali politikálás felé. Ennek a szellemnek a kórhadtsága végre felismerte a megpróbált Franciaország is mind bizonyosabbra vehető, hogy mire élkezik az idő, amikor a francia és a német nemzet egymásnak, akkor már lélekben és szellemben újraszülöttet Franciaországnak nyújt békejobb Németországnak.

Japán és Amerika. A japán-amerikai feszültség kezd a valóságban vonalába kerülni. Lassan meg tudja a világ, mik azok a feltételek, melyek teljesítése esetén a japán-amerikai viszony nem kerül a kenyértörés állapotába. Japán, amely úgylátásomielőbb rendes helyzetet akar teremteni, máris pontokba foglalta kívánságait Amerikával szemben. A pontok közt van az is, hogy Amerika vonja meg támogatását a kínai kormánytól és adjon Japánra Kinában teljesen szabadságot. E pontok közt van az is, hogy Amerika ismerje el a japán vezetés alatt álló keletázsiai közös gazdasági jólétre irányuló törekvést, ismerje el a mandzsuriai eszaki részét és tanácsolja Kinának, hogy kössön béket Japánnal. Ezek a kívánságok annyira világosak, hogy nem lehet őket félreérteni. Ezzel szembe Amerika feltételei Kína függetlenségének fenntartása, Amerika teljes biztosítása a távolkeleti nyersanyagforrások kiaknázásában, az összes hatalom kereskedelmi egyenjogúsága a távolkeleti piacokon. Amint látható, a feltételek között mélyreható ellentétek vannak. Ezek ésszehangba hozatala attól függ, hogy milyen szándékkal akarnak tovább tárgyalni. Amennyi bizonyosnak látszik, hogy Japán minden esztétésére készen áll és nem vonakodik végző esetben fegyveresen intézni el a fennálló ellentéteket. Amerikai katonai szakértők nem egy ízben kijelentették, hogy Amerika nincs felkészülve se a szárazföldi, se a tengeri háborúra. Japán azonban nem hagyhatja nyugodtan ülni az a tudat, hogy Amerika, az ő örök ellensége a Távolkeleten, céltudatosan bekerítők politikát folytat ellene. Ezt Japán minden erővel meg fogja akadályozni, s mint a tengely hatalmak tagjának, adott pillanatban módja is lesz rá, hogy céljai érvényesítése érdekében elhatározott lépéseket tegyen.

Hadizenet Magyarországnak? Szovjorszország azzal a kéréssel fordult Londonhoz, hogy az angol kormány a Szovjettel való szolidaritásáért bizonyításul, üzenjen hadat Magyarországnak, Romániának és Magyarországnak. A brit kormány eddig még nem adott választ.

Napi 17,5 millió font az angol háborús kiadás. Mint a Newyork Times jelenti, az angol háborús kiadások az utolsó hetekben elérték a 17,5 millió font napi átlagot. A háború kezdése óta ez a legnagyobb összeg.

Gorkij a Volga egyik legfontosabb kikötője. Mint a Német TI értesül, Gorkij, amelynek bombázását a hadjelentés közölte, az egykor vásárhelyről ismert Volga mellett fekvő orosz Novgoroddal szomszós. A város, amelynek ma kerekén 650.000 lakosa van és egyike a legfontosabb ipari kikötőknek, igen fontos gazdasági központ. Van olajfinomítója, fűtőgázműve, Diesel-motorgyára, vasúti vasútkocsói javítóműhelye, acél- és fegyverkezési ipar szempontjából fontos vállalatai: három repülőgépgyár, egy harci gáz-gyár és mindezeket a Krasnoje Szormovo löveg és mozdonygyár, amelyben kevesebb harmincezer munkás dolgozik.

Az angol hajóvesztés október 18-án. A német tengeralattjárók új taktikáira szóló jelentés mutatja, hogy az atlanti csata szünet nélkül tovább folyik. Éppen most jelentették, hogy a haditengerészet és a légitudományok októberben 431.300 bruttóregisztertonna hajóteret süllyesztett el ebből tengeralattjárók egymagukban 50.200 tonnát. Ha figyelembe vesszük, hogy Nagybritannia a hajóteret annyira miatt most már egészen kis, egybéként legfeljebb a parti forgalomban használatos hajókat kénytelen elhasználni, amelyek termelésében eltalálni is nehezebb, akkor az októberi eredmény igen tekintélyes. Az első lecsapás már megdőnt: immár 53.000 tonnát képviselő kereskedelmi hajókat süllyesztettek és három hajót 10.000 tonna vízszorítással megrongáltak. Ezenkívül elsüllyesztettek egy rombolót,

egy másikat pedig megrongáltak. A német tengeralattjárók tehát a rendkívül erős angol biztosító haderő elhárításában is folytatták sikereiket, amelyeknek listáján októberben nyolc angol kísérőhajó, köztük öt nagy romboló szerepelt. Anglia szempontjából különösen súlyosan ekkor esett, hogy éppen ezt a rombolót találták el és süllyesztették el. Az angol hajóhad ugyanis rendkívül szűkösben van ellátva rombolókkal. E háború kezdetén Angliának még feleannyi rombolója sem volt, mint a világháborúban s az angol tengernagy hivatal már akkor panaszkodott a rombolókban mutatkozó hiány miatt. Angliának értékes támaszpontokat kellett átengednie, hogy 50 elavult északamerikai rombolót szerezzen ezért, de a hiányon ezzel sem tudtak érzéketlen segíteni, mert időközben jelentős veszteségek fokozták a hiányt. Az angolok eddig több mint 60 rombolót és más biztosító hajóegységet vesztek német tengeralattjárók működése következtében s ez éppúgy, mint az elsüllyesztett elengedő kereskedelmi hajóter nagysága mutatja, hogy a német tengeralattjárók a legerősebb angol hajókísérettel is el tudnak banni.

Sztalin lelket próbál önteni a eszre moszkvai helyiségbe. Moszkvai jelentések szerint Sztalin, aki az egész szovjet kormánynál már napokkal ezelőtt elmenekült a szovjet fővárosból, huszonegy órára vissza fog térni Moszkvába, hogy a város védelmére tett előkészületeket felülvizsgálja. Sztalin rövid visszatérése a szovjet fővárosat védő sereg nyomtaszó hangulatával magyarázható. A Moszkvából elmenekült ipari munkásságot az Urál vidékén fekvő Nizsny Tagilszk környékén baraktelpeken helyezték el.

Pénzjutalmak német katonák foglyul ejtéséért. Mint német illetékes helyen közlik, a 64 szovjet lövészadosztály parancsnoka jutalmat tűzött ki azoknak a bols-viki katonáknak, akik németeket foglyul ejtettek. Egy tiszt foglyul ejtéséért 500 rubel és tíznapi szabadság, egy altisztéért 300 rubel és hatnapi szabadság, egy katonáért 150 rubel és háromnapi szabadság jutalmat ígér.

Torpedótalálat ért egy amerikai tartályhajót. Washingtonban közlik, hogy torpedótalálat érte a Salinas nevű egyesítőállomáskelbi tartályhajót. A hajónak súlyos sérülése ellenére sikerült kikötőt érnie. A tengerészeti minisztérium közlése szerint a legénység egy tagja sem sebesült meg. Közlik továbbá, hogy a támadás az október 13-ra virradó éjszaka történt. A Salinas megtorpedózásáról szóló jelentés beismerte, hogy a tartályhajó karavánban haladt és két ágyút és légvédelmi üteget vitt fedélzetén.

Megszüntette adását a moszkvai rádió. Egyik este 7 óra 50 perckor a moszkvai rádió minden előzetes figyelmeztetés nélkül megszüntette minden adását. Rövid szünet után a tífiszi rövidhullámú adó jelentkezett Moszkva hűlámhosszán. Tífiszből az adó magyarázatot a moszkvai adás megszüntetéséről és csupán zenét és elbeszéléseket közvetített.

A Szovjet már Kínától kért segítséget. Mint a Domei Iroda jelenti, a kínai 18. hadseregcsoport parancsnoka parancsot adott 40.000 kínai kommunista katonának a Szovjetunióba való haladéktalan elküldésére. A Szovjetunió ugyanis a legsürgősebben 100.000 kínai katonát követelt. A kínai csapatokat a kanszuszinkiangi útvonalon fogják a Szovjetunióba szállítani.

Finnszög fenyegetése miatt Amerikában is elítélik Rooseveltet. Hull amerikai külügyminiszter nyilatkozta, amelyel nyomást akar gyakorolni Finnországnak a szovjetháborúval szemben tanúsított magatartására, nagy felháborodást keltett Helsinkiben. A finn lapok vezércikkében írják, hogy az Egyesült Államok követelésével szemben megértéssel viseltetni nem lehet. A Sanomat kiemeli, hogy Finnország demokratikus állam, ezt az angolszakszok sem vonhatják kétségbe. Ezért különösen felháborító az, hogy London és Washington élesen lép fel Finnországgal szemben, mint a tengelyhatalmak többi szövetségesei ellen. A lap szerint ennek magyarázata az, hogy a Murman-vasutat szeretnék az angol-ázsok tehermentesíteni, mert ezen az úton szállítatna Amerika a szovjetnek.

ABLAK

As angolszász propaganda — ami alatt az angol és amerikai gyűlöletes meszkészítés értendő — legújabbán azt logia Németországra „hiteles okmányok” állítja, hogy a háború után eltört a vallások, kikizáróli a szent írást a helyébe a Hittér „Harcom” e könyvét állítja be. Csak Angliában vagy Amerikában lehetnek ok: az a gyallágyultak az emberek, hogy ilyen sületlenségnek bedőljenek. Anglia közelemben, közelebb lévén Európához, talán nem veszi be az horgot, de Amerika népe, melyet a rendszer reklám és íráleti propaganda bizonyos mértékig hiszékenyű a így naivabbá is tett, jobban bedől ennek az ostobaságnak. Hitler annyira legalább is tudja, mint az angolok és amerikaiak, hogy Európa keresztény államokból áll, a hogy akkor, amikor az istentelenségű hirdető bolsevizmus letöréséért folytat óriási küzdelmet, akkor nem gondol a vallás megsemmisítésére. A propaganda, mikor már nem tud elfoglalhatót és elhibezhető mondanivalót, végű erőlködésben neveléséssé válik, a akkor a kutya se figyel rá. Ez a megérdemelt büntetése.

„Roosevelt megazgerte az alkotmányos eskűt.” Hoffmann köztársasági párti képviselő egy rádióbeszédében kijelentette, hogyha Roosevelt a nemzeti egységűt kívánja, először be kell bizonyítania népének, hogy tisztelben tartja Amerika törvényeit. Roosevelt felolűs a Kearny meglekéséséért, mert a rombolót, — ellentétben a semlegeségi törvénnyel — hajókíséretre használták. Amerika népe tudja, hogy az elnöknek nem áll jogában hadat üzeni vagy hadat viselni. Roosevelt megazgerte az alkotmányos eskűt, mert háború után ürti magát, bár ünneppázesen megígerte, hogy elkerüli.

Szafinai parancsa „Krim védőlű”-hes. Mint a Német TI értesül, Szimferopol bevételű alkalmával német katonák „a Krim védőlűhez” írtazett fontos parancsot írtáltak, amelyet Sztalin, Molotov, Zaponikov és Zaukov írtak alá. „Minden védőkölűeztnek — hangzik többek között a parancsban — kötelessége fejfelbálólított, felkintet nélkül arra, hogy milyen becsűsűs van, az utolsó emberig való ellenállást megkövetelű. Azokat a katonákat és tisztetűt, akik a fogásbaesés gondolatával foglalkoznak,

azonnal agyon kell löni. A fogságba esett katonák családtagjaitól minden állami segítséget meg fognak vonni. A hadosztályparancsnokoknak és politikai biztosoknak kötelessége minden zászlój- és ezredparancsnokot, aki a harcok folyamán elrejtőzik és távol tartja magát a csatatéről, azonnal elmozdítani. Az ilyen bujkálókot azonnal el kell távolítani.”

Wavell: Anglia még nem küldött csapatokat a Szovjetunióba. „A Távol-Kelet a hat-, a Közél-Kelet pedig a jobbszárnya Anglia indiai katonai helyzetének” — mondta Wavell tábornok, az indiai angol főparancsnok egy szingapuri sajtónyilatkozatban. Az egyre feszülűt távolkeleti helyzet miatt szükségűs a keleti szárny fokozatos megerősítése. A maláj államokban tett látogatásút azzal indokolta meg, hogy tájékozódni akari az ottani védelem állásáról és személyesen akart örűmekzni Brocke-Popham légyű tábornaggal, a távolkeleti brit főparancsnokkal. A szovjetországi országi helyzetet ezett a szóval jellemezte: „homályos”. India északnyugati határát megerősítették, — mondia a továbbiakban. Az indiai és szovjet főparancsnokság egyébként is szoros kapcsolatot tart fenn egymással. Csapatokat szieddig még nem küldtek a Szovjetunióba.

A nők mozgósítása Angliában. A genfi „Suissé” című lap londoni levelezője írja: Anglia először a férfiak általános munkakötelezettségűt rendelte el azzal az indokollással, hogy a Szigetország minden polgára köteles egész teljesítőképességűt a nemzeti érdekek szolgálatába állítani. Ma ugyancsak kívánják a nőköt is, mert egy olyan ország, mely jól felszerelt és erős hadseregeket kénytelen tartani távoli országokban, ezel egyidejűleg pedig belűt termelésűt állandóan fokoznia kell, nem nélkülözheti a női munkaerőket. A nők munkába állitása maga után vonja a társadalmi és gazdasági élet teljes átnakulását. A női munkaerők iránt óriási kereset mutatkozik. A hadseregnek is mind több női segédcsalátoara van srűksége. A nők általános mozgósítására újszerű problémákat vet fel. Ki gondolzza a gyermeketűt? Ki végzi a bevásárlásokat? Ki fűz? E kérdések megoldása min-

den valószínűség szerint csak ő sikerűl, ha a polgári társadalmi ugyanolyan életközösségűs szervez, mint a katonaság. Az ország egy len hatalmas táborra alakul át. A glia, a hagyományok országa, kételen fesa ősi szokásút feladni.

Amerikai véleményű a partraszállás lehetőségéről. Baldwin, a „New York Times” katonai munkálatai érdekes cikkben foglalkozik utóbbi időben mind többet és több emlegetett angol inváziós tervűkel, melyek kétségteletűl hangulterkeltés céljából láttak az angol sűtőben napvilágot. Baldwin arra jőzön megállapításra jutott, hogy a partraszállási tervetűt el kell vetni, mert Angliának erre az megtefeleken kiképzett hadosztály sem pedig kellű számű hajóállománya nincsen. „A Szovjet-Unió mondja az amerikai katonai szűrtű — csak saját erejéből segíthet magán.”

Hol támad először Amerika? Legutóbbi világpolitikai eseményűt közöttű kétségteletűl Pepper amerikai szenátor nyilatkozata volt legérdekesebb, amelyben az Egyesűlt Államoknak Japánnal szembe követendű politikáját végérűvényesűsözözte. Pepper szenátor szűrtűszőra a következőket mondotta:

„Japánt az Egyesűlt Államoknak akeiokteptelenűl kell tennie, meimeiótt az atlanticoceáni eszűt bejeződnűk, mindenekelőt azonban meg kell semmisítenie a japán flottát.”

Ismerve Pepper szenátor Roosevelt elűk között fennálló szoros barátságűt, nem igen tefelehetű fel, hogy a szenátor kijelentésűt ne az elnök tudatvala és belűgyezűsével tette volna meg.

Újabb bányászatrűk Amerikában. Az Internets jelentése szerint Nevada államban lévő Mounblin Cityi bányatársaság rio-tintói rézbányájának vájúrjai szűrtűkötűtek. A bánya működése szűntel. szűrtűk bérkövetelések miatt fűrt E az Associated Press jelentése szerint a San-Diegonban (Kalifornia) három millió dolláros költségűkűirányztás megindított romboló-támaszpont építési munkálatai a munkásság bűrtűre szűrtűt abbanszüntűk.

keggyel kezdődött, azután Széchenyi István községi jegyző mondotta a tartalmat beszédét Széchenyi Istvánról. Ünnepi beszédet mondott a Sándor plébános. Széchenyi István szerű elgondolásait és alkotásait teljesen áthatva, felemelt hallgatóságát a nagy Széchenyi lelti vi-

veknikene vesztegetés és munkafeladat alól kibújó zsidót tartóztat-
te Beregszászon. A csendőrség

arányú vesztegetésekről rántotta
leplet Kárpátalján. Feltűnt,
munkaszolgálatra kötelezett

eséges zsidó fiatalberek nem
ltnak be munkatáborokba, ha-

tóább folytatják foglalkozásu-
Egyes orvostok hamis bizonyít-

okokat állítottak ki egészségi álla-
król azzal, hogy vesé, tüfusz,

más betegségek miatt nem vehet-
részt a kötelező munkaszolgálat-

Nemrégiben Munkácsen 28 em-
tartóztatottak le vesztegetés miatt.

hónapon át tartó nyomozás
most újabb két nagy vesztege-

gúst elveztek le a hatóságok.
Er Dániel dr., nagyeesedi zsidó

és Solt Árpád kikeresztelkedett
14 éves felhajtók útján 59 zsidó mun-

szolgálatot szabadjutott ki a köte-
munkaszolgálat alól. A munka-

egyalogos a hamis bizonyítvá-
t 50—2000 pengőt fizettek a

vevédi orvosoknak. A vesztegetés
szereplőjét, valamennyi zsidót, le-

szóztatták és átadták a beregszászi
kezeségnek.

„Muskáti” szövetkezet. A kisebb-
időkben olyan hasznos munkát

elt iskolaszövetkezetek közül az
k jelentős határköhöz érkezett.

marosvásárhelyi zárda iskoláinak
endekéi néhány évvel ezelőtt szö-

vezetet alakították s a kis iskolái
ban látták el egymást fixóiraival.

val, irószerekkel, levélpapírral
számlatalan más árucikkal. Az ügy-

léésre az egyik tanítónővér ok-
ki a kis diáklányokat s azóta

az erdélyi leánykák maguk ve-
nek minden munkát. Az elmúlt is-
tí évben is szép eredményt ma-
fel a szövetkezet. A gyermekek

irci megokosodtak az üzletekben
rolt árucikkek továbbadásával s
a nyáron az „Erdélyrészi Han-

Központ” támogatásával új, mo-

tern, négy kis helyiség épült az is-
kola udvarán a „Muskáti szövetke-
z” számára. Az épületben minden
ragyog a tisztaságtól s az apró szö-
vetkezők arca büszkeséggel ékes,
meseheli tündérbárat, melynek ho-
loklatát is magyar muskátli díszíti.
Az új iskolaszövetkezeti házat Ja-
ross Béla prélatús szentelte fel ünne-
pélyesen s Marosvásárhelyi előkelősé-
gei közül sokan megjelentek az ün-
nepesen.

Hogyan kell az érmelegítőt kötni?

A Főméltóságú asszony felhívására megindultak a szorgos magyar női kezében a kötötök és egyre készülnek az érmelegítők, meleg sapkák, slákok. Budapesten még a villamos is kötnek a felkesz asszonyok, lányok. Másutt is megindult a munka. Hogy megkönyítsük a labb közüljük az érmelegítő kötésének pontos leírását. Ha a bőven kapható Alba Bajtárs fonalat vesszük alapul — de más fonatra is megfelel az előírás — akkor: 10 dkg. fonal és 5 darab 8/0-ás rövid kötőtű kell a kötéshez. Kezdetül a száránál 98 szemre, 4 tűre elosztva, körbe kötve 3 sima, 2 fordítottan, 10 cm. után a simákat 2-re azzaljuk és úgy kötünk megint 10 cm.-t. Most simán kötünk megint 7 cm.-t, itt a hüvelykujj részére 12 szemlet vesztünk egy biztosítottúre, felte ugyanennyi szmet felvesztünk, úgy hogy így egy nyílás képződjön. Most 1 cm.-t kötünk meg sima kötéssel, utána 2 cm.-t 2 sima, 2 fordítottan, majd befejezzük a szemetek. Az esetben, ha a kézfejre fontott mintájú díszítést akarunk, akkor közeben 1x a következő minta jön: I, III., V., IV., IX., XI. sor: 2 sima balra keresztelve (először a második szmetet simán, azután az első szmet rendszeren simán lekötve) 2 fordított, 2 keresztelve. II., IV., VIII., X., XII. sor: ford. 2 sima, 2 ford. VII. sor: 6 szem copiba kötve. XIII., XV. sor: fordított, XIV., XVI. sor: sima.

„Józan székelyek mozgalma.” Bácsjózseffalván hatottak napján egy érdekes mozgalmat indítottak meg a Bukovinából Bácskába telepített székelyek. Ma tettek le kultúránk alapkövét, amelynek tagjai és élvezői csupán józan székelyek lehetnek. Megható körülmények között történt a mozgalom megindulása. A hatottak

ANGORAGYAPJUT

110 pengős leg. árúg
bármely kis vagy nagy mennyiségben
kiszámlázható
vásárolj vagy angolonafonatra
dícsértel

a gépüzemű fonóda.

„ANGORATEX” Angora fonó da
kiszámlázható v. n.
Budapest, IX Vasapu-u. 33.

napján vakon, világtalanul maradt bukovinai magyar temető emlékére, a falu valamennyi felnőtt férfija, kettő kivételével: egy gyertyalva, ünnepi ruhában lépett az oltárhoz, hogy alkoholelles esküt tegyen. A falu népe örökre búcsút mondott a pálinkának. csupán néhányan korlátozták esküjük tárgyát évenkénti néhány pohár sörrel vagy borral. A Józseffalvi kultúrház egyelőre egy átmeneti házban fogja felütni ideiglenes felszékét, zenetermét, könyvtárát, rádióját. Itt lesz egyik szobájában is ingyenes szódaüzgár és kicsiny szarupraktár is, amivel a régi lakodalmos pálinkáját fogja pótolni az új Józseffalva népe. Ez az oltári fogadalom volt a tagsági alapítvány, a léteztendő kultúrházhoz, amely fogadalmat némelyek egész életre, mások pedig esztendőkre vagy pedig hónapokra tettek és időről időre majd meg fognak újítani. A legelső esküt a falu lelkesze tette, aki hívei élén egész életére lemondott a dohányról és a pohárról. A Józseffalviak mozgalmszó nemcsak tanított, de a velük együtt teleleplett vitézek közül is többen csatlakoztak. Jövő vasárnap Józseffalva farsángosze. Istenei es csatlakozni fog a mozgalomhoz, hogy a többi bácskai székely futat megelőzhesse egyrészt a kollóriothonek alapításában, másrészt pedig az alkohol elleni küzdelemben, amelyik pálinka formájában annyi falunk ásta meg az egészséget. A bácskai székelyek hitosan tudják, hogy az ő mozgalomuk nem fog elbottani sem a tréfalkozó rosszakaratban, sem pedig a rossz példában, egynemely népvezető pincéjének bollaasztó hordóiban, amelyek miatt annyi hasonló mozgalom megtorpant.

„A Magyar Nép”-et terjeszt
magyar kötelesség!

Lehet-e ősszel és télen boronálni a vetéseket?

A régi gazdák azt tartották, hogy a vetéseket nem szabad boronálni, mert a boronálással több kárt okoznak, mint amennyi haszon származik a boronálásból. Ez a felfogás azonban már évszázadokkal ezelőtt megdőlt és szűfőben-hosszában hirdették a tanult gazdák, hogy a vetéseket boronálni kell. Legfeljebb azt tették oda nagy óvatossággal a jótanáchoz, hogy aki vetést boronál, ne nézzen hátra. Ez mindenesetre indokolt volt, mert azok, akik a növények fejlődésének szabályait nem ismerik, érthetően megdöbbennek, amikor a boronálás után megfelpáztott, összetört vetést megnézik. Aki azonban tisztában van a növények fejlődésének szabályaival, tudja, hogy a növény a boronálást minden esetben kiheveri és boronálás után nagyon jól fejlődik.

Eddig vetéseket általában csak tavasszal boronáltak. Ujabbban azonban érdekes kísérleteket végeztek az őszi vetések, őszi és fagymentes napokon végzett, téli boronálásával kapcsolatban. Megállapították, hogy az ősszel és télen végzett vetésboronálás kellőképpen alkalmazva, sok esetben még a tavaszi boronálás hatásait is felülmúlja. Ezek alapján Németországban már rendszeresen kialakult az őszi boronálások alkalmazásának dolga.

Általában kétféle boronát lehet ősszel alkalmazni: a nehéz és könnyű boronát. A nehéz boronának akkor van helye, ha egy túlsűrű őszi vetést, legyen az búza, rozs, árpa, meg akarunk ritkítani. Ebben az esetben a vetést nehéz boronával többször végigjárjuk, hogy az élettéves növények számát csökkentjük. A nehéz borona fogai sok növényt kitépnek, vagy pedig annyira

meggyengítenek, hogy később nem tud fejlődni. aztán elérjük, hogy tavasszal a vetésünk nem lesz ságosan buja fejlődésű és nem fog megdőlni. A nehéz boronát tehát csak olyan esetben kell alkalmazni, amikor az őszi vetésünk korán került vetésre és meg erőteljesen fejlődik, tehát attól tarthatunk, hogy tavasszal megdőli.

A könnyű boronának, mint általában a tavaszi boronálásnak, kétféle célja van. Megbontjuk a talaj felső rétegét és ezáltal megőrizzük a talajban levő talék nedvességét. Másrésztől gyomot irtunk a boronálás segítségével, mert a könnyen gyökerező gyomokat a könnyű borona kitépi anélkül, hogy a kalafgabonáknak ártana. A kalászos gabonáknál a könnyű boronával való munkának még egy harmadik jelentősége is van. A borona ugyanis megsérti a növény tövét és ezzel sarjadásra készteti azokat. Így tehát túlrítka búza, rozs, vagy ősziárpa vetésen sokat gíthet a boronálás.

Természetesen a vetés boronálására különösen áll az a szabály, amit a gazdálkodás minden esetben kell alkalmazni, hogy csak megfelelő megfontolt és kellő szaktudás alkalmazása után végezzük el. Ugyanis a boronálást helytelen időben és helytelen módon hajlítjuk végre, úgy azzal sokkal többet ártunk, mint amit használunk. Ha ez áll a tavasszal végzett boronálásra, duplán illik az őszi boronálásra, aminek akármennyire is hasznos művelet, egyike a legelősebb gazdasági munkáknak.

A nedves esztendő tanulságai a gyümölcsösben.

Az esős és hűvös nyár a gyümölcsösök fejlődésére és hozamára nem volt jó hatással. Sok helyen az esők miatt a talajvíz színe annyira felemelkedett, hogy elérte a gyümölcsfák gyökérzetét és a fák ezt megcsínyítették, illetve helyenként ki is pusztultak. A nedves időjárás igen kedvezett a gombakártevők fejlődésének. Rége óta nem volt olyan mértékű vánkospénész, lisztharmat és más gombakár a gyümölcsösökben, mint az idén.

Különösen a lisztharmat kártételére kell rámutatnunk, amely sokhelyen például a Jonathán almafák termését teljesen megsemmisítette, mivel a fák levélzete tönkrement és a fa nem tudott táplálkozni és gyümölcsöt érlelni. A Jonathán fajta idén is bebizonyította, hogy a lisztharmat iránt rendkívül fogékony. Annymra szenvedtek idén az említett fajta almafák, hogy a jövő évi termőrügyek sem tudtak rendszeresen fejlődni. Így — sajnos — az idénire rendellenesen esős időjárás által okozott lisztharmat-kártétel jövőre is fogja éreztetni hatását.

Gyanta-gyűjtés!

Valamilyen szükséges dolognak hiánya — amit más szóval nehezebb zésnek is szoktak nevezni — sokszor kerkezi az egyéni és a nemzeti is nagyobb ügyességre, körültekintésre, szorgalomra.

Gyakran a kényszerhelyzet vár bennünket olyan lehetőségekre felismerésére, amelyek mellett bőségesebb időkben észrevérs nélkül meletünk, amelyeket nem látjuk meg, mert nem voltunk rászorítva. Így volt ez nálunk egy jelentétkelnek "ítszó. esekélységnek vélt, los nyersanyagát. az erdősegeit

Magyar nemzet verses története

III. ENDRE KIRALY.

gyödbent a nemzet a gyilkosság láttán,
szíve, a végszét száll vele a hátán
ezt megállítani vala minden gondba,
tul ezt 'tisze a nemzet minden jobbja.

igen királyok, akik ajánlkoztak,
büvő reményében vele barátoktalt,
n kellett a népnek. Légyen bár akárhol,
mi egy király kell, s csak az Árpádházba.

szodik Endrének unokája, Endre,
nek kell kerülni a királyi rendre.
csburgi Albertnél vala „vendég” mostan,
hát seep szerével nem jöhet el onnan.

mines vár, amelynek örök zárja volna,
kinyitni ész, pénz s nagy akarat dolga
hagya el Endre Albert bécsi várát,
erte el magyarhon réglátott határát.

lett ő harmadik az Endrök sorában
gyarok királya ifjúi korában,
mfoglaló örök drága maradóka,
pááház utolsó férfsírsarjadéka.

A István utolsó szivessége

8 ószen Tisza István gróf Budapest lakott,
ligetben, a Hermina-út 31. alatti villában.
tóber harmincadikán, úgy délután négy óra
egy hölgy csöngetett a városligeti villa kapu-
tán. A csengő tompán csörrent bent az inas-
tálán és az inas kíváncsian nézett ki a barát-
n. esős őszi alkonyatba, hogy ki lehet a be-
szó?

ősen sötétedett már és senkit sem látott. Már
ndolt, hogy talán csak becsöngetett valaki és
ment, amikor a csengő újra fölberregett türel-
lű sürgetve a beocsúttatást.

inas föltette a sapkáját és kisetett a kapu
rácsán át látta, hogy magas, gyászruhás nő a
fő, akinek a szeme ki van sírva.

Parancsol! — kérteze fürkészve az inas.

A kegyelmes úrral szeretnék beszélni — szóló

a hölgy és megnyomta a kilincset.

Oh! Kezét esőkolom, — kiáltott fel az inas, —

am ismerem a kisasszonyt, ha meg nem szóval.

szék bejönni. A kegyelmes úr idehaza van?

Es a kegyelmes asszony!

Ó is. Bent vannak a nappaliban.

Jelentsen akkor be, kérem.

szben a villába értek. Az inas elvette a hölgy

ke kabátkáját, esernyőjét és esietett. Pár pill-

ánálva vidáman jött vissza:

— A kegyelmes úr várja a kisasszonyt.

A hölgy egy ajtón át barátságos, világos, fűtött
szobába lépett, amelyben az asztalnál szemüveges, szá-
kállás úr ült: Tisza István s kissé oldalt tőle egy
karosszékekben kövére idősebb nő: a Tisza István fe-
lelége.

— Franciska — állt fel Tisza, amikor belépett a
hölgy — mi van magával, hogy ilyen mély gyászban?

— Oh, gróf úr, — sirt fel a hölgy, — meghalt az
édesanyám.

— Szegény gyermekem — szóló a gróf elkomo-
lyodva, — mikor történt ez?

— Ma, — szóló a hölgy és újra előtö tek a
könnyei.

De már ekkor mellette állott Tiszáné és jószág
kezelével maga mellé vonta Franciskát:

— Üljön le, kedves és mondjon el mindent szorra.

Tisza István állva maradt a két hölgy előtt és
derec szakállát simogatva, szóltál meg újra:

— Mikor halt meg a tiszteltes asszony?

— Ma, kegyelmes uram. A múlt héten rosszul
lett és ma reggel meghalt. Eppen azért jöttem, hogy
szeretném hazavinni Gesztre

— Tudom. A geszti papnénak a geszti pap mel-
lett a helye.

— Édesapámat otthon temették el és szegény
anyám is mindig hazavágyott a geszti temetőbe.

— Hát ott jobb is, mint itt a kövek köz-
t — szóló ekkor a gróf és elgondolkozva kinézett az ablakon.

Odakint vígá ztalanul esett az aprószemű őszi
eső. Az ómos, hideg szélben panaszosan jajgattak a
fák és egy-egy sárga levél oda-oda vágódott a villa
ablakához.

— A geszti temető kedves — szóló még egyszer a
gróf — valamikor talán én is odamegyek.

— Ugyan, István, — szóló a grófné, — te úgy el-
gondolkoztál a messi dolgokon. Pedig itt közel kell
a segítséged.

— Igen, — szóló a geszti pap árvája — arra kér-
ném a gróf urat, segítsen hozzá, hogy a vasfőtől kap-
jak egy vagon, hogy az édesanyámat hazavihessük
eltemetni Gesztre.

— Jó, kedves, — szóló Tisza István és a telefon-
hoz nyult.

Az államvasutak elnökét kereste. Pár közvetlen
szó, magyarizát, egy kis felvilágosítás után Tisza
István belemosolygott a kagylóba és így szólt: kö-
szönöm!

Azatán a papleányhoz fordult:

— Ma szerda van, kedves. Pénteken reggel ren-
delkezésre áll a vagon, bár kissé nehéz most, ezek-
ben a zavaros időkben.

— Köszönöm, gróf úr — szóló a leány és bú-
csuzkodni kezdett.

Ahogy a szoba-ajtót kinyitotta, tompa dörrenés
hangja vert be a szobába.

— Mi volt ez? — figyelt fel Tisza.

— Lövés, — felelte Tiszáné.

— Igen, — szóló Franciska, — zavarások van-
nak a városban.

Tisza István megeóvta a fejét és azután még egyszer kezet nyújtott a lányunk.

— Legyen hozzám bizalommal ezután is. En nagyon szerettem a szüleit, a kedves geszti papokat és örülök, ha a lányuk bizalommal lenne hozzám.

Másnap, október 31-én, szinte ugyanabban az órában ismét esettek a városlegyei villa kapuján.

Az eső akkor is esett. A városból innen-onnan lövések zaja hangzott. Az inas kedvetlenül nézegetett a kapu felé. Hogy a csengő türelmetlenül csörgött, az előcsarnokba ment:

— Nézzünk ki, — szólt a csendőrhöz, aki néhány magával azidőtájt jött a villába, hogy vigyázzon Tisza István életére.

A csendőri vállára vette a puskát és eliettek a kapu felé. Erősen sötétedett már és az esőben nem láttak a kapuig, de hallották, hogy a csengő türelmetlenül sikongat az előcsarnok felől. Megnyitották a kaput.

Ebben a pillanatban szurony vágódott az őrmester mellének és a nyitott kapun nyolc katona nyomakodott be.

Négy a csendőrök mellé állt, négy pedig azon az ajtón nyomult be, amelyen előtte való nap a geszti pap árvája ment be Tisza István grófhöz.

Az előcsarnokban dermedt esend lett.

A dermedt esendbe kihallatszott, ahogy egy hang recsegtet odabent:

— Maga csinálta a háborút, most lakolni fog!

Majd sikoltás hangzott:

— Isván!

Azután újra egy hang recsegett:

— A nők álljanak félre!

Azután egy koppánás hangzott, mint mikor nek egy pisztolyt, vagy valami nehéz tárgyat felzengett Tisza István férfias, szép hangja:

— Ennek így kell történnie!

Azután hirtelen durva csattanás, sikoltás, majd és egy nehéz, tompa zuhanás hallatszott szobából...

Mint amikor a tölgy lezuhan az erdőn...

Harmadnap, 1918. november elsején, péntekgel, még szürke sötétben egy barna vasúti kocsi a budapesti tehérpályaudvarról Nagyvárad felé

Akik közel léphettek hozzá, láthatták, hogy az oldalára írva: irányítás — Geszti.

Akik behelthettek a kocsi-ajtó mellett, azok persőt láthatták a szomorú kocsiban.

Egy kisebb feketét: — az volt a geszti papné koporsója.

Egy nagyobb barnát: — az volt a gróf István koporsója...

Haza mentek mindkettőn Gesztre, ahol hegni, mint a kövek között Pesten!

Haza mentek azon a vasúti kocsin, amely szerdán maga Tisza István rendelt a geszti papné holttestének

Vajjon megvillant-e a fejében akkor, hogy kocsival ő maga is utazni fog, de holtan...

Szendrey

Apróságok - Adomák

Mértékek és számok a négereknek.

A Keletafrikai négerok hosszmeretűl a kezüket és a karjukat használják. A legkisebb mértékegység a szétterpesztett hüvelykujj és középujj közötti távolság, amely a nálunk régen használatos arasznak felel meg. A középnagyságú mértékegység az alkar hossza a könyvtől a nagyujj végéig, a legnagyobb pedig a vállmagasságban és a test síkjában kifesztve tartott karok ujjhegyétől ujjhegyig terjedő távolság (szonos a nálunk régen használatos öl-el). Érdekes, hogy a mérésel együttjáró számismeret egyuttal a számok babonáját is kifejlesztette a négerekben. A hetes szám náluk szerencsétlenségget jelent, a négyes szám viszont szerencsét, éppen így rossz jel az ötös, de szerencsés a hármas szám. Vallási áldozatok, esküvők és ünnepek alkalmával, nemkülönben az adom-

vételnél a négyes számot, vagy annak többszörösét egyezkednek valamilyen formában kifejezésre juttatni és mindig szerencsés kimenetelűnek tartják az olyan vállalkozást, amelyhez négyes számmal jelezhető napon fognak neki.

Aki a tenger vizét akarja megsózni.

Gislen dán professzor azzal az ötlettel lépett fel, hogy az Atlanti-óceánból a Keleti-tengerbe magasabb sótartalmú vizet kellene vezetni. Szerinte, ilyen módon nemcsak a Keleti-tenger halban való gazdagságát lehetne növelni, hanem egyben a keleti-tengeri országok éghajlati viszonyait is kedvezőbbé lehetne tenni. Erre a célra elegendőnek tartja, hogy az Óceánud fenékén egy 10 méter mély tengeralatti csatornát létesítsenek. Már a terv megvalósítása két milliárd koronába kerülne és ilyenformán a gyakorlati kivételre alig lehet remény. Az érdekes ötlet a dán sajtó ábrákban foglalja östétje.

A legelső harelkocsi.

Az elefánt a legrégebben ismert állatok közé tartozik. Történelem tanúsága szerint hadjáratokban az elefántok esetében nagy szerep jutott. I. és Hannibal hadseregében a fók töltötték be a harelkocsi-t. A katonák még nem tudták, ni, hogy az említett hadsereget az indiai, vagy pedig az affrikai fántok szerepelték-e? Napjainkban indiai elefánt sokhelyen nélfeljen házfállat, Nagy ereje sága következtében sokféle fel lehet használni.

Végzetes sorsjegynyerelem

A spanyolországi Segova napokban valóban tragikus csőtlenség történt. Egy 11 éves kaka az ottani főreiskolapénztárját fontos üzenettel akarresni. Amint atyját megpillant nagy lökendezve futva igyhozta, a nagy transzmisszió

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 fillér, az orvosi levelekhez 1 pengő. Ezt bélyegben is lehet küldeni

V. B. A nőkre vonatkozó átvétel korlátozás megszünt. Férfiak 60 éves életkorig csak a belügyminiszterium engedélyével kaphatnak átvételt. Kérését a járási főszolgabíróhoz adja be. Felvilágosítást a körjegyzőségen kap.

D. K. A tojóképesség mindig a tyúkon az öröklik. A jó tojójukortól származó szaporulat jérév, eltökéltetettől, hogy jó vagy gyenge tojásnak általában jó tojók lesznek. A keveset tojó tyúkoktól származó egyedek pedig, a kakas származásától függetlenül, általában gyenge tojók lesznek. Egyesével a jérév a tojóképességet majdnem teljesen a tyúktól öröki, a kakas keveset ront vagy javít azon. Számokban kifejezve, rendes körülmények között a tyúk a tojóképességet 70% ig, a kakas pedig csak 20% ig örökíti át. Jobban mondva, a jérév a tojóképességet 70% ig, a tyúktól örökli. A kakas inkább a testalkatot és a szívet, illetve a tojó tojóit örökíti át. Lapunk egyik közelebbi számbában erről a kérdésről fogunk írni.

Z. T. Az őszel ültetett gyümölcsfák tövére földkupacot kell hányni, hogy a még be nem gyökeresedett cseméték ne ártsanak. A földet tavasszal ter-mészetesen el kell távolítani. A csemétéknek ilyen módon való felállítás-semi esetre sem káros. Tölen a gyökerek légszűz szűnetel, vagy igen kis mértékű és így az ön által felhozott érv nem állja meg helyét.

B. S. A segélinek 3 havi felmondás, továbbá 1 havi és 20 napi fizetésének megfelelő végkielégítés jár. Inasnak és hifitónak 14 napi felmondás jár. A felmondást az alkalmazottnak a hónap utolsó napján kell kézhez kapnia.

F. D. A közszállításból való kizárás hoz a kereskedelemügyi miniszter előzetes hozzájárulása szükséges, sőt, ha a kizárás minden közszállításból való kizárásra vonatkozik, az ügyben a kereskedelemügyi miniszter előter-jesztésére a minisztertanács határoz. A minisztertanács határozatáról a társminiszteriumokat és az érdekelteket vállalkozott a kereskedelemügyi miniszter értesíti.

P. R. Bája leírásából arra következtetünk, hogy az régebbi keletű. Forduljon azonnal orvoshoz, mert csak alapos szakorvosi vizsgálat döntheti el, hogy a fájdalomnak mi az alapoka? Házi szerekkel és gyógymóddal ne próbálkozzék!

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizető-kért.

S. L. Szilágysszentkirály, E. I. Tarnád, V. G. Bórvély, T. D. Erőmhályfalva, B. S. Krausz zamihályfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZI Tudomására hozzuk az érdekelteknak, hogy Veszegyházard székelyföldi megbízottnak irányítása mellett Máthé Lajos is vegezentől lapunk érdekében munkát. Nevezett most Csík megyét befejezte s a Sákelyföld többi megyéit keresi fel, hogy az ottani hátrálékosoktól a díjat jellegze. Közöljük tehát előfizetőinkkel, hogy Máthé Lajosnak kifejezetik hátrálékaikat, mert nem említtették, ő most a mi szolgálatunkban áll. Több ismer, a másik megbízottnak Bihar megyébe utazott és hasonlóképpen az ottani előfizetők is fizetik ki a díjat megbízottnak. Ugyancsak hímet megbízottnak Udvarhely megyébe is.

Abova ezidő szívet nem küldbűtünk megbízottnak, azon helyekre postautalványt küldünk, amelyben feltüntetjük a j. év végéig esedékesre vált díjat. Kérjük előfizetőinket, hogy hátrálékaikat ezen utalványt felhasználásával küldjék be küldbűtatalunkhoz.

Sz. Gy.-né Paradj. Erdéklődéshez közöljük, hogy Petőfi Sándor összes költeménye ára kötve 5 pengő, főzve 4 pengő. Ezen árakhoz postai szállítási esetén még 32 fillér portóköltség számítottik.

A következő befolyt pénzackat nyugtázzuk: K. F. Arkos 620, T. I. Baróti 320, P. Gy. Kovácsna 630, B. A. Kézdiszentlélek 1620, M. K. Nagybacon 320, Sz. K. Sepsikőváros 270, id. K. J. Sepsikővár 320, D. J. Bőd 620, Sz. L. Középnáta 620, B. J. Közédmartonfalva 2120, H. Szék. Nagyajta 1120, K. M. Oszdola 245, K. M. Nyáradóráfalva 620, P. P. Kőhővölgy 270, P. E. Magyarfalva 620, N. J. A. Középnáta 1120, érv. B. S.-né Baróti 620, K. L. Középfalu 220, Z. K. Nagyajta 620, L. D. Székesszék 496 V. B. S. Almásföld 320, N. A. Székesszék 1120, M. J. Csabrák 620, B. B. Berettyószőlők 620, Sz. L. Bihar-szentjános 620, A. J. Föld 620, B. S. Váradszőlők 620, Sz. L. K. Bőd 620, O. M. Közékhővár 620, érv. B. J.-né 620, H. J. Berettyószőlők 620, érv. K. F. né Kékés 620, N. G. Földmár. Kőszfalva 620, Cs. K. Papole 620, N. M. Pálka 320, R. M. Kővárka 620, Sz. P. né Magyarfalva 620, N. A. Marócfa-va 620, érv. dr. F. B. né Marócfa-va 620, érv. dr. F. B. né Bőd 620, érv. dr. Sz. J. Noszoly 620, G. I. Eőd 620, A. Noszoly S. T. M. Nagyöböl (t. 1919 VIII. 1-én rendben), M. K. Kiszántó 620 Pengő.

man elkapta és magasba hajította. Megégre sicő atyját ugyanaz a szer. Mindketten nyomban ször-ört haltak. A fűcska azt a hírt adta atyjával közölni, hogy sors-ke! 200.000 pezsfát nyertek és az jelmódban és boldogságban élnek.

Felcséj-választás.
-Milyen feleséget szeretnél?
-Legyen sok földje és pénz!
-És milyen legyen a külseje?
-Legyen olyan szép, hogy egy fillér-
kölül is férjhez mehessen.

De miért?
-Az alkoholelles gyűlösen a szó-
vizes beszédben orozozza az al-
tízestkát.

Lám, az állat is jobban tudja, hogy a káka hasznára. Például, ha két tyúk van, az egyiket a másikhoz tesznek a számar elébe s az az a tyúk, amelyik először a víz-
szóndolnak, melyikből iszik?
-A vízből.

Miért? — kérdezi a szónok.
Mert számarl — kiált közbe az
borkevelő atyafi

Kemény tojás.
-Milyen miniszter azt mondta, hogy a Deák Ferencnek, a haza böl-
cséje?

Puhára főzzük a magyart!
Tudja meg, — húzta ki magát —
- hogy a magyar ember termé-
lyan, mint a tojás: meutöl a
ob fő, annál keményebb.

A bolha állna.
-Mit holha beszélget?
-Mit csinálnál, ha megnyernéd a
seregményt?

Egy hatalmas, lomboszfűrű-
kutyát vásárolnék magamnak.

Magyar-német-török ang-ranyul-
ársat vagy vevőt keresek. Seemann
es utca 9.

ZZASSZONYT KERESK. Cím
adában.

Terjesztési felel: PÁP JÁNOSYI BELA DR
Feltűzés kiadó: TÓTH KALMAN.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér
1937

Szorgosan tégy mindent félre,
Jól készüljél fel a tételre,
A szükséggel, ha találod,
Nem kell hosszan szóba állnod.

Tanuld meg!

A sajt-készítés hibái.

A mind jobban elterjedő tejgazdaság egyik legfontosabb bizonyítéka a sajt-készítés. Különösen a közönséges sajtoknak a készítése, amelyből néhánynapos érlelés után a túró készül. Minél nagyobb mértékben terjed ez az arányilag olcsó és igen tápláló termék, annál számosabbak az ellene felhangzó panaszok. A panaszok igen gyakran alaposak és a gondatlan vagy a tisztaság kellő mértékét nélkülöző készítési eljárásokon alapulnak. Ilyen gyakori biba a sajt rothadása. Az érlelésben levő sajt rothadni kezd rendszerint a bécia alatt, a bécia elvlik, a sajt anyag nyálkás, nyúlós, rozszagú lesz. Ennek a tisztaság hiánya az oka. A juhok tőgye körüli gyapjút nyírjuk le, hogy a fejő keze lehetőleg ne érintkezze vele. A fejő vedret csak akkor leüszta gyolccsal vagy egy arra illő szitával és erre fejtjük a tejet. A gyűjtő edénybe való öntésnél hasonlóképpen meg kell szűrni a tejet. Az egyik fejtőtől a másikig eltelt tejet hívós helyen és csak vázonnal letakarva rakatározzuk. Mindezek az edények, gyolcok, sziták használata után meleg szőlős vízben megmosandók és lehetőleg napon megszárítandók.

A sajt túl keménysége, szárazsága az oltsó meg nem felelő mennyiségű használatra okozza. Lehetőleg megbírtató helyről vett műöllöt használjunk, az átütés szerinti mennyiséget pontosan adagoljuk, s az oltsót 28–30 hőfokon eszközöljük.

A sajt érlelést hívós, száraz, léghuzatos, szag-, légy- és portmentes helyen eszközöljük. Igen célzerű tüllel körülvett kalickában készíteni és ezekben érlelni a sajtot. Könnyen megvalósítható, igen egyszerű dolgok ezek, de bőven meghálálják a rájuk fordított csekély fáradságot és még csekélyebb költséget.

Lehet-e cukrot tenni a káposzta levébe?

A savanyú káposzta eltevése alkalmával lehet kevés cukrot is tenni a káposzta levébe, mert a tejsav-erjesztő a káposztában levő cukorból erjeszti a tejsavat. A sós víz tulajdonképpen a káposzta fejekben levő cukrot oldja ki és így indúl meg a káposztalében a tejavas erjesztés. Kevés cukor tehát nem árt a folyamataknak. A dér által megcápiált káposzta azért jó, mert cukortartalma magasabb, mint a dér által meg nem csápiált káposztáé. A hideg hatásra ugyanis a káposztában levő keményítő cukorrá alakul át és ez igen jó hatással van a savanyodási folyamatra. A káposztalébe tett cukor hasonlóan jó hatású.

A krumpliból készült, eltett ételek mérgezést okozhatnak!

A krumpliból készült ételeket minden esetben frissen kell elfogyasztani, mert az elrett, vagy állott krumplilek mérgeztet, vagy gyomorrontást okozhatnak. A krumpli ugyanis igen jó talaj minden fertőző csira számára, amelyek a krumplin gyorsan szaporodnak. Az általuk termelt mérgek a szervezetbe jutva, súlyos bajokat okozhatnak. Vonatkozik ez például a krumpli levekre és krumplitalára is, amelyeket leggyakrabban szoktak másnapra elte-
Az elmondottakhoz még annyit fűzünk hozzá, hogy citrák meglehetősen gyorsan szaporodnak, hidegben pedig még sabbban. Így nyáron a levegőrelemezesebb a krumplis ételevése, amint azt számos, orvosiilag megállapított igazolja. Hideg időjárás esetén a vesztély nem olyan vetlen, azonban az óvatosság mindig helyénvaló és megköti, mert mint említettük, a krumpli igen jó táplálék minden csira számára, amelyek között veszedelmes betegségek is lehetnek.

A munka nemesít

A rendőre a tettenértet betűtő adatai iránt édeklődök.
— Mi a foglalkozása?
— A két kezem munkájából élek.